

CYBERPRZEMOC WŚRÓD DZIECI I MŁODZIEŻY

Wśród uczniów naszej szkoły coraz częściej dochodzi do aktów cyberprzemocy. To niepokojące zjawisko obserwujemy u coraz młodszych dzieci – stają się oni nie tylko ofiarami cyberprzemocy, ale niestety coraz częściej są jej sprawcami. Bardzo duża grupa przyznaje, że przynajmniej raz była świadkiem agresywnych zachowań w cyberprzestrzeni. Aby temu zapobiec niezbędna jest ścisła i pełna wzajemnego zaufania współpraca pracowników szkoły z rodzicami i opiekunami uczniów.

CO TO JEST CYBERPRZEMOC?

- przemoc z użyciem technologii informacyjnych i komunikacyjnych,
- nękanie, straszenie i szantażowanie w sieci internetowej,
- wyzywanie lub poniżanie kogoś w Internecie lub przy użyciu telefonów komórkowych,
- podszywanie się w Sieci pod inną osobę, kradzież tożsamości,
- rejestrowanie, publikowanie lub rozsyłanie w Internecie ośmieszających, kompromitujących zdjęć, filmów, informacji.

DLACZEGO JEST TAK NIEBEZPIECZNA?

- sprawcy cyberprzemocy czują się anonimowi,
- działania sprawcy są trudniejsze do zaobserwowania,
- umiejętność wykorzystania nowoczesnych technologii staje się atutem sprawcy,
- kompromitujące materiały są rozpowszechniane błyskawicznie,
- na znaczeniu traci klasycznie rozumiana „siła”,
- sprawcy stosują szeroki i różnorodny wachlarz form przemocy,
- ofiary cyberprzemocy są stale narażone na ataki, niezależnie od miejsca czy pory dnia,
- zjawisko cyberprzemocy jest właściwie niekontrolowane przez rodziców i inne osoby dorosłe; często problem jest bagatelizowany.

Sprawcy cyberprzemocy są często nieświadomi możliwych konsekwencji.

Intensywność doznawanej przez ofiary krzywdy może prowadzić do prawdziwej tragedii.

CZY SPRAWCY CYBERPRZEMOCY RZECZYWIŚCIE MOGĄ CZUĆ SIĘ BEZKARNI?

- młodzi ludzie często mają złudne przekonanie, iż nowe technologie zapewniają im pełną anonimowość. Jednak jak przekonują specjaliści, istnieje wiele sposobów identyfikacji źródła cyberprzemocy,
- w większości przypadków identyfikacja agresora nie jest zbyt trudna. Ofiary cyberprzemocy często potrafią wskazać sprawcę, którym najczęściej okazuje się być kolega ze szkoły, bądź przynajmniej mają przypuszczenie, kto może nim być,

- dostawca usługi internetowej może o nie tylko zablokować konto sprawcy lub usunąć szkodliwe treści, ale także podać dane sprawcy cyberprzemocy – aby pozyskać takie dane, konieczny jest kontakt z policją,
- operator sieci komórkowej może ustalić sprawcę, w przypadku gdy numer telefonu jest zastrzeżony - jeśli otrzyma dane o dacie i godzinie rozmowy. Również te dane mogą być udostępniane tylko policji,
- dostawca usług internetowych ma obowiązek prawny usunąć z sieci kompromitujące lub krzywdzące materiały,

JAKIE SĄ KONSEKWENCJE?

- wszystkie formy cyberprzemocy są karalne,
- wszystkie konsekwencje ponoszą rodzice jako prawni opiekunowie swoich dzieci,
- niezależnie od formy cyberprzemocy, jeżeli sprawcą jest osoba poniżej 17 roku życia, działania w sprawie realizuje Sąd Rodzinny i nieletnich,
- naruszanie wizerunku – pozew w Sądzie Rejonowym (wydział cywilny),
- zniesławienie, znieważenie – prywatny akt oskarżenia w Sądzie Rejonowym (wydział karny),
- włamanie się na cudze konto/profil lub inne miejsce w Internecie strzeżone hasłem lub innym zabezpieczeniem; podszywanie się – zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa w Sądzie Rejonowym (wydział karny),
- przesyłanie gróźb w Internecie – zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa w Prokuraturze Rejonowej,
- wulgaryzmy, umieszczanie zdjęć o treściach nieprzyzwoitych – zawiadomienie o popełnieniu wykroczenia na Komisariacie Policji,
- nękanie z wykorzystaniem Sieci - zawiadomienie o popełnieniu wykroczenia na Komisariacie Policji,
- w przypadku cyberprzemocy przestępstwami ściganymi z urzędu są: włamania oraz groźby: karalna i bezprawna. Jeżeli posiada się wiedzę o tych przestępstwach, należy zawiadomić policję lub prokuraturę.

CZY DZIECI I MŁODZIEŻ JAKO OFIARY CYBERPRZEMOCY SĄ BEZRADNE? JAK RODZICE MOGĄ IM POMÓC?

- znaleźć czas na wysłuchanie dziecka i szczerą rozmowę, zapewnić o słuszności podjętej decyzji dotyczącej wyjawienia sprawy,
- być bardzo uważnym na pozawerbalne przejawy uczuć dziecka – zażenowanie, skrępowanie, wstyd, lęk, przerażenie, smutek, poczucie winy,
- zebrać i zabezpieczyć dowody cyberprzemocy:

- zanotować datę i czas otrzymania materiału, treść wiadomości oraz, jeśli to możliwe, dane nadawcy (nazwę użytkownika, adres e-mail, numer telefonu komórkowego itp.) lub adres strony www, na której pojawiły się szkodliwe treści czy profil,
- zachować kopię materiałów widocznych na ekranie komputera – tzw. Print Screen,
- wydrukować e-meile, sms-y i inne wiadomości tekstowe, zachować wiadomości nagrane na pocztę głosową,
- zgłosić niewłaściwe treści do administratora strony/serwisu/portalu z żądaniem ich usunięcia,
- rozważyć zgłoszenie sprawy na policji,
- nawiązać kontakt z wychowawcą, dyrektorem szkoły, psychologiem, pedagogiem,
- jeśli to możliwe, nawiązać kontakt z rodzicami sprawcy,

GDZIE SZUKAĆ INFORMACJI I POMOCY?

- anonimowy telefon dla ofiar cyberprzemocy **800 100 100**,
- www.dzieckowsieci.pl
- www.kidprotect.pl
- www.helpline.org.pl
- www.cyberprzemoc.pl
- www.safeinternet.pl
- Fundacja Dzieci Niczyje www.fdn.pl

Materiał opracowany na podstawie książki:

Łukasz Wojtasik, Jak reagować na cyberprzemoc? Poradnik dla szkół. Biblioteka programu „Dziecko w Sieci”, wyd. Fundacja Dzieci Niczyje.

*Pedagog szkolny
Agnieszka Chudzik*